

КЛОВАЦЬКИЙ ВОЛОДИМИР ВІКТОРОВИЧ

Учитель фізики вищої категорії, учитель-методист. Голова психолого-педагогічного товариства м. Полтави

1. Урок Верезомської. Ставити експерименти над людьми можна лише тоді коли вони дадуть Вам на це згоду. Урок прощення Каришина.

«1967 рік. Сходовий майданчик другого поверху старого корпусу, біля деканату природничого факультету. Я з друзями щось обговорюю. Повз нас іде Каришин (декан природничого факультету). Випадково у когось із нас випадає монета. Каришин здригається і озирається. Ми вибачаємося. Але тоді жвникає ідея перевірити, що в людині сильніше – свідоме чи підсвідоме. Якраз ця тема нещодавно була на лекціях із психології. І хто, як не декан природничого факультету, зміг би нам довести, що свідоме в людині може контролювати й спрямовувати підсвідоме? І ми вже цілеспрямовано протягом декількох тижнів на перерві йшли на те ж саме місце і ... навмисно кидали монету коли проходив Каришин. І він завжди здригався й озирався! Причому, побачивши нас ще з першого поверху, він напружувався, зосереджувався і ... всерівно здригався й оглядався. А потім нас викликали в деканат з поясненнями нашої поведінки. Ми все чесно розповіли. Й Олександра Луківна Верезомська (декан фізмату) не лаяла, не погрожувала, а лише пояснила фундаментальну річ: ставити експерименти над людьми можна лише тоді, коли вони дадуть на це згоду. А ще запропонувала вибачитись.

На жаль, цю пропозицію ми так і не виконали, але експерименти свої припинили.

А потім, несподівано, урок мені дав і сам Каришин. Через рік чи два я прийшов до деканату природничого факультету просити дозвіл на відвідування лекцій «Фізіологія вищої нервової діяльності» талановитого Северченка. Помічник декана суперечив, я гучно «наполягав», на шум вийшов Каришин. Безумовно він мене впізнав. Вимовивши «А, це Ви ...» дав згоду на відвідування всіх лекцій на природничому факультеті. Урок прощення Каришина завжди зі мною!»

2. Гулак Ю.К. Урок співпраці у пошуках істини.

«1968 рік. Сходовий майданчик першого поверху старого корпусу, над колишньою бібліотекою. Я з друзями обговорюю, чому супутники навколо Землі літають не по кругових, а по еліптичним орбітах.

З бібліотеки піднімається чоловік, старший за нас, просто одягнутий. Очевидно, заочник. І ввічливо втручається в розмову. Я, як завжди категорично, обриваю його, називаю те, що він каже, дурницею й посилаюсь на «Феймановські лекції з фізики».

Він зауважує, що Фейман писав... Я – Так ти що, читав Феймана? Він – Так, так, безумовно і прошу зверніть увагу на ... Я – Знаєш що, чувак, йди

звідси й не мороч нам голову. Він – Добре, добре я йду, але ви все-таки зверніть увагу на...

А потім ми дізнались, що розмовляли з проректором. А потім Юрій Костянтинович викладав у нас астрономію. А екзамен мій у нього проходив так. Пішов першим, тому що на цей день у мене був запланований розвеселий день. Гулак, не давши мені взяти білет, відразу бере мою залікову книжку, ставить туди «5» і каже «Ви можете йти, а можете й залишитись і поміркувати над таким питанням... А потім ми обговоримо його разом». І я залишився.

І пройшла година, три, шість годин. Мої одногрупники давним-давно вже здали екзамен, а ми (студент і геніальний учений Гулак) шукали відповідь на дуже захоплююче питання»

3. Попенко О.П. Урок демократизму та неформального вирішення питань.

«1969 рік. Накопичилась у мене величезна кількість прогулів. Викликали в деканат. Декан Попенко Олексій Петрович оголосив, що мене чекає серйозне покарання, і тут немає що обговорювати, але все-таки попросив моїх пояснень. Наприклад, де я був останні два тижні. Я відповів – у технічній бібліотеці. Він запитав, що я там робив два тижні. Я відповів, що працював у читальному залі, тому що ті книги, які мене цікавили. на руки не видають. І розповів, що я опрацьовував і чому мене те дуже цікавило. Після цієї розмови мене не тільки не покарали, а надали «вільне відвідування».